

Aan:

De Minister van Natuur en Stikstof
Mevrouw C. van der Wal-Zeggelink

Van:

Het bestuur van de WBE De Poel-Heinkenszand

Kwadendamme, 6 juni 2022

Geachte mevrouw Van der Wal-Zeggelink,

Graag maken wij van de gelegenheid gebruik te reageren op uw voornemen Regeling nr. WJZ/21093226, houdende wijzing van de Regeling natuurbescherming en de Omgevingsregeling in te voeren. De regeling (hierna: het besluit) houdt in dat landelijk de jacht op het konijn en dat de jacht op de haas in de provincies Groningen, Limburg en Utrecht niet wordt geopend.

Onderzoek

Het onderzoek dat heeft plaatsgevonden door Wageningen Environment & Research (WEnR naar het voorkomen van wild in Nederland blijkt gebaseerd te zijn op de uitkomst van een onderzoek van de Zoogdierenvereniging (opstellers van de Rode Lijst) en SOVON, een vereniging van vogeltellers. Bij dit onderzoek is geen gebruik gemaakt van de wettelijk verplichte afschotcijfers van de Wildbeheereenheden in Nederland. Cijfers die kloppen en een reëel beeld geven van de wildstand, dan wel goed herleid kunnen worden. Herleiding kan plaatsvinden in jaren dat de jacht werd beperkt (corona) dan wel eerder werd gesloten in verband met vorst en sneeuw.

Voor de SOVON, als vogeltelvereniging, was de telling van de haas een "bijvangst". Er werd geteld in de verkeerde gebieden, op de verkeerde momenten en landelijke dekking was niet aanwezig. De Zoogdierenvereniging gebruikte telgegevens uit 1950, met een ongewis telprotocol en vergeleek deze tellingen uit 1950 met de huidige tellingen. Omdat in 1950 wilddelingen nog niet algemeen waren, was de vraag hoe deze tellingen tot stand waren gekomen. Nader onderzoek wees uit dat de tellingen afkomstig waren van het vliegveld Schiphol. Het toenmalige Schiphol telde vanwege de afwezigheid van predatoren, een ongestoord biotoop en voldoende voedsel toentertijd een enorm hazenbestand. Dat hazenbestand op het vliegveld Schiphol is door de

Zoogdierenvereniging gemakshalve geëxtrapoleerd naar de rest van Nederland. Daarnaast is gebruik gemaakt van de afschotgegevens van een te beperkt aantal jaren en worden recente en actuele telgegevens van WBE's en FBE's terzijde geschoven.

Zonneklaar is dat een dergelijke vergelijking nergens op slaat, laat staan dat sprake is van een wetenschappelijke verantwoorde vergelijking. In onze WBE kunnen wij u gebieden aanwijzen waar in de jaren 50 bijna geen wild meer voorkwam en nu gemiddeld 2 à 3 hazen per hectare.

Naar onze opvatting is, met inachtneming van bovenstaande feiten eerder sprake geweest van uiterst discutabele telmethodes die duiden op een doelredenering (het doel heiligt tenslotte de middelen) dan op een wetenschappelijk gefundeerd vergelijkingsonderzoek.

Uit de telgegevens, die nu zijn verzameld valt op te maken dat het aantal hazen en konijnen in de loop van de jaren afneemt. Overigens is dat zeker niet overal het geval. De vraag is wat de oorzaak is van deze afname in de tellingen. Sinds kort is daar een plausibele verklaring voor.

Door toenemende predatie, die onder meer wordt veroorzaakt doordat jagers uit de natuurgebieden van Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer worden geweerd om predatoren te bestrijden, heeft de haas maar ook het konijn de activiteiten en het vergaren van voedsel naar het duister en de nacht verlegd. Dit bleek in het afgelopen jaar uit metingen en tellingen die men met warmtebeeldcamera's heeft verricht. Men telde tot 100% meer hazen en konijnen dan overdag. Overigens komen deze tellingen overeen met tellingen die wij, als WBE, in het najaar, winter en voorjaar verrichten.

De conclusie die wij uit het bovenstaande kunnen trekken is dat uw voorgenomen besluit om de haas (in 3 provincies) en het konijn (landelijk) van de wildlijst af te voeren is gebaseerd op ondermaats "wetenschappelijk" onderzoek.

Gefundeerd wetenschappelijk onderzoek naar het voorkomen van deze diersoorten is zonder meer een eerste vereiste.

Totdat de conclusies van deze onderzoeken bekend zijn, is het aan te bevelen, dit voorgenomen besluit op te schorten vanwege het ontbreken van een wetenschappelijk gefundeerd draagvlak.

Om met Rosanne Hertzberger in haar column van het NRC van 4/5 juni 2022 te spreken, "De wetenschappelijke methode is uiterst kwetsbaar en makkelijk te manipuleren. Van het onderwerp dat je onderzoekt, tot de vraag die je erover stelt, de methode die je kiest, de statistiek die je gebruikt en de conclusie die je

trekt. Wetenschap kun je allerlei woorden in de mond leggen en haar geloofwaardigheid laat zich eenvoudig misbruiken.”

In dit licht bezien zijn de telmethodes die SOVON en de Zoogdierenvereniging hebben toegepast, het predicaat “wetenschappelijk” onwaardig.

Wet- en regelgeving

Op grond van artikel 3.22 derde lid van de Wet Natuurbescherming (tzt de Omgevingswet) is de jachthouder verplicht om een redelijke stand van het in zijn jachtveld aanwezige wild te handhaven dan wel te bereiken. Daarnaast dient de jachthouder schade door het in het jachtveld aanwezige wild te voorkomen.

Gelet op voormelde verplichting van de jachthouder is het niet openen van de landelijke jacht op het konijn en de haas in de drie genoemde provincies, feitelijk dubbelop en derhalve een overbodig besluit.

Immers indien niet voldoende wild of een minder dan redelijke stand van het wild aan de orde is, is de jachthouder verplicht deze wildsoorten niet te bejagen, omdat hij anders nalaat een redelijke wildstand in zijn jachtveld te handhaven.

In feite geeft u de jachthouders in Nederland met de invoering van deze maatregelen een brevet van onvermogen terwijl de grondslag zoals hiervoor vermeld uiterst discutabel is. Velen zien deze voorgenomen maatregelen ook als uiting van een intrinsiek wantrouwen jegens de jachthouders in Nederland. U kunt zich voorstellen dat het draagvlak en de bereidwilligheid om voor de diversiteit in de natuur, noodzakelijke maatregelen uit te voeren, neemt daardoor sterk af. Wij doelen dan met name op het feit dat jachthouders bij nacht en ontij in het veld actief zijn, om met name de wildstand op peil te houden. Ook de niet-wildsoorten worden met deze activiteiten beschermd. Bijkomend maar niet onbelangrijk in het huidige tijdsgewricht is dat de jachthouders daarmee ook de ogen en oren van de politie en andere publieke diensten zijn. De veiligheid van het buitengebied wordt daarmee versterkt.

Als dit draagvlak wegvalt is de kans groot dat zich een uitbreiding voordoet van predatoren, zoals de vos, kraai en kauw, die nu nog worden bejaagd. Gevolg is eerder een verdere achteruitgang van de faunadiversiteit, en van het konijn en de haas in het bijzonder.

Aantasting eigendomsrecht

Ingevolge vaste rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de mens moet, in het kader van artikel 1 EP elke inbreuk op het ongestoord genot van eigendom, een legitiem doel, een zwaarwegend maatschappelijk belang nastreven. Een inbreuk op dit ongestoorde genot mag alleen als een redelijke mate van evenredigheid bestaat tussen de gebruikte middelen en het nagestreefde doel. De maatregel moet daarbij proportioneel en effectief zijn.

Indien het besluit wordt uitgevaardigd, attenderen wij u, dat aan bovengenoemde criteria in overwegende mate niet wordt voldaan. Er is sprake van inperking (lees: ontneming) van het jachtrecht dat onverbrekkelijk verbonden is met het eigendomsrecht van de cultuurgrond. Het verwijderen van één of meer soorten van de wildlijst is dan ook een inperking van het eigendomsrecht zonder aanwijsbaar wettelijke noodzaak en als zodanig in strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur.

Schadebestrijding

In par 2.3 van de toelichting op de voorgestelde Regeling van de Minister voor Natuur en Stikstof, nr. WJZ/21093226 wordt vermeld dat eventuele schadebestrijding en populatiebeheer kunnen plaatsvinden op basis van een ontheffing of vrijstelling. In de aanstaande Omgevingswet is sprake van vergunningvrije gevallen in het besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en de Omgevingsregeling.

Kenmerk van deze regelingen is dat vergunning wordt verleend aan grondgebruikers om aangewezen diersoorten te verjagen of te doden in het geval sprake is van schade. In de praktijk werkt het systeem van vrijstellingen/ontheffingen in de meeste situaties redelijk. Het grote bezwaar bij voorkomende schade is het moment waarop de schade, met name bij hazen, zich voordoet. De schade doet zich voor in het voorjaar. De jachthouder moet dan hazen gaan bejagen die drachtig of zogend zijn. Dat wil je als jachthouder/faunabeheerder niet. Inventarisatie en na positieve bevinding, bejaging in het najaar verdient de voorkeur.

Algemene conclusie

Op basis van bovenstaande argumenten verzoeken wij u voorafgaand aan het besluit tot inperking van de wildlijst, eerst grondig wetenschappelijk onderzoek te verrichten, de wet -en regelgeving nader te coördineren en tot slot de Regeling nr. WJZ/21093226 te toetsen aan artikel 1 van het Europees Verdrag van de Rechten van de mens. Uitstel, zo niet afstel is geboden.

Hoogachtend,

Namens WBE De Poel-Heinkenszand